

وجوه مشترک یاران امام حسین(ع) و حضرت قائم(عج)

میان یاران این دو امام بزرگوار، وجوه مشترکی یافت می‌شود که به برخی از آنان اشاره می‌کنیم

1) معرفت به امام

معرفت به امام معصوم و جایگاه و شخصیت او، به انسان کمک می‌کند تا از تمام آزمون‌ها سربلند بیرون آید. معرفت، خود، دو ثمره به همراه دارد: عشق و اطاعت.

2) عشق و محبت

این همان ویژگی است که موجب شد ابو ثمامه صائدی، کثیر بن عبدالله خون‌ریز را که به عنوان پیغام‌رسان عمر سعد و همراه با اسلحه به خیام امام حسین(ع) آمده بود، به خیمه ایشان، راه ندهد و آن قدر استقامت کند تا کثیر - که حاضر به کنار گذاشتن اسلحه‌اش نشد - به لشکر ابن زیاد برگردد و کس دیگری، بدون اسلحه، برای رساندن پیغام به سوی لشکر امام حسین(ع) بیاید.

محبت و عشق است که مسلم بن عوسجه را در هنگام شهادت به این وصیت وا می‌دارد که: «فقاتل دونه حتی تموت».¹ محبت است که دو عموزاده، سیف بن حارث و مالک بن عبد را هنگام رفتن به میدان، از نگرانی برای تنهایی و غربت امام حسین(ع)، غرق اشک و ناله می‌کند: «فَقَالَا جَعَلَنَا اللَّهُ فِدَاكَ وَاللَّهِ مَا عَلَيَّ أَنْفُسِنَا نَبِكِي وَلَكِنْ نَبِكِي عَلَيْكَ نَرَاكَ قَدْ أَحْيَيْتَ بَكَ وَلَا تَقْدِرُ عَلَيَّ أَنْ نَنْفَعَكَ».²

این عشق در یاران حضرت مهدی(عج) نیز مطرح است. چنان‌چه در وصف ایشان گفته‌اند: «يَحْتَفُونَ بِهِ يَقُونَهُ بِأَنْفُسِهِمْ فِي الْحُرُوبِ»³؛ «در میدان رزم، گرد وجود او [حضرت مهدی(عج)] می‌چرخند و با جان، حفاظتش می‌کنند».

3) اطاعت

ثمره دیگر معرفت امام، اطاعت است. چرا که معرفت، محبت را به دنبال دارد و محبت، تنها با اطاعت پذیرفتنی است.

4) مقدم کردن امام بر خواسته خود

این ویژگی، باعث شد که امام صادق(ع)، سلمان فارسی را بستاند و بفرماید: «او سلمان محمدی است؛ چرا که خواسته امام خود را بر خواسته خود مقدم می‌ساخت».⁴

1. اللهورف، ص 102.

2. بحار الأنوار، ج 45، ص 29.

3. همان، ج 52، ص 307.

4. همان، ج 22، ص 327.

یاران امام حسین(ع)، خود را از یاد برده بودند و تنها به امام و غربت او می‌اندیشیدند.

5) مقدم کردن امام بر روابط خویشاوندی

عمرو بن قرضه و علی بن قرضه دو برادر بودند که در عرصه کربلا، یکی در سپاه امام حسین(ع) و دیگری در لشکر ابن زیاد بود. عمرو در هنگام نماز ظهر، سپر امام حسین(ع) گردید و به شهادت رسید و برادرش در شقاوت و سیه‌روزی ماند.

محمد بن بشیر حضرمی نیز از دیگر یاران باوفای امام حسین(ع) بود که محبت فرزند نتوانست او را از امامش جدا کند. چرا که فرزند او اسیر شده بود و به همین جهت، امام حسین(ع) بیعتش را از او برداشت تا به یاری پسرش برود؛ اما محمد نپذیرفت و عرض کرد: «أَكَلْتَنِي السَّبَاعُ حَيًّا إِنَّ فَارَقْتُكَ»⁵؛ «درندگان، در حالی که زنده‌ام، مرا بدرند، اگر تو را تنها بگذارم» و در کنار حضرت ماند تا به شهادت رسید.

6) دشمن‌شناسی

یکی از ویژگی‌های یاران این دو امام، بصیرت آنان در تشخیص دشمن و عملکردهای اوست.

7) عبادت و معنویت

یاران امام حسین(ع) در شب عاشورا، چنان غرق عبادت بودند که زمزمه مناجاتشان، چون صدای زنبوران عسل، از خیام امام حسین(ع) به گوش می‌رسید: «وَبَاتَ الْحُسَيْنُ وَأَصْحَابُهُ تِلْكَ اللَّيْلَةَ وَلَهُمْ دَوِيٌّ كَدَوِيٍّ النَّحْلِ مَا بَيْنَ رَاكِعٍ وَسَاجِدٍ وَقَائِمٍ وَقَاعِدٍ»⁶

ابو ثمامه صائدی از جمله یاوران امام بود که در ظهر عاشورا، وقت نماز را تذکر داد و به امام عرض کرد: «دوست دارم نماز دیگری با شما بخوانم». همو، اولین کسی بود که پس از اقامه نماز به شهادت رسید. یاران مهدی(عج) نیز شبانگاهان، مانند مادران مصیبت‌دیده، از خشیت خدا، ناله‌ها دارند: «لَهُمْ فِي اللَّيْلِ أَصْوَاتٌ كَأَصْوَاتِ الثَّوَاكِلِ حَزَنًا مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ»⁷.

8) وظیفه‌شناسی

تمام یاران امام حسین(ع) به دنبال ایفای وظیفه خود بودند. منتظر واقعی نیز چنین است؛ وظایف خود را می‌شناسد و به آن عمل می‌نماید.

9) دفاع و حمایت از امام

حسین بن علی(ع) در واقعه عاشورا، مظلومانه ندا می‌داد: «هَلْ مِنْ ذَابٍّ يَذُبُّ عَنْ حَرَمِ رَسُولِ اللَّهِ هَلْ مِنْ مُوَحِّدٍ يَخَافُ اللَّهَ فِينَا هَلْ مِنْ مُغِيثٍ يَرْجُو اللَّهَ فِي إِغَاثَتِنَا؟ آيَا

5. همان، ج 44، ص 394.

6. همان.

7. ينابيع المودة، ج 3، ص 95.

8. بحار الأنوار، ج 45، ص 46.

مدافعی هست که از حریم رسول خدا دفاع کند؟ آیا موحدی هست که به جهت [ظلم به] ما، از خدا بترسد؟ آیا فریادرسی هست که برای امید به [رحمت] خدا فریادرس ما گردد؟».

یار و منتظر واقعی حضرت مهدی (عج)، مدافع همیشگی اوست؛ چنانچه در دعای عهد از خدا می‌خواهیم:

«اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنْ أَنْصَارِهِ وَأَعْوَانِهِ وَالذَّائِبِينَ عَنْهُ وَالْمُسَارِعِينَ إِلَيْهِ فِي قَضَاءِ حَوَائِجِهِ وَالْمُحَامِلِينَ عَنْهُ وَالسَّابِقِينَ إِلَيَّ إِرَادَتِهِ وَالْمُسْتَشْهِدِينَ بَيْنَ يَدَيْهِ».⁹

امروز، وظیفه تمامی منتظران این است که بدانند چگونه و با چه رفتاری می‌توانند حمایت‌گر حریم اهل بیت (ع) باشند؛ تا بدین طریق، زینت آنان شوند؛ که امام صادق (ع) فرمود: «كُونُوا لَنَا زِينًا وَلَا تَكُونُوا شَيْنًا».¹⁰

10) تلاش خستگی‌ناپذیر

یاران امام حسین (ع) با تمام توان، مردم را به سوی ایشان و طریقت حقیقی ایمان دعوت می‌نمودند. در وصف منتظران نیز آمده است: «الدُّعَاةُ إِلَى دِينِ اللَّهِ سِرًّا وَجَهْرًا»؛ آنان پنهان و آشکارا، [مردم را] به دین خدا دعوت می‌کنند».

9. همان، ج 99، ص 111.

10. الکافی، ج 2، ص 77.

11. بحار الأنوار، ج 36، ص 386.